

PROTECȚIA PENALĂ A PATRIMONIULUI CULTURAL DIN PERSPECTIVA AMENDAMENTELOR OPERATE PRIN LEGEA NR.75/2016

Sergiu BRÎNZA, Vitalie STATI

Universitatea de Stat din Moldova

În cadrul studiului sunt supuse interpretării prevederile normative introduse în Codul penal prin Legea nr.75/2016. În contextul interpretării alin.(2¹) art.186, alin.(2¹) art.187, alin.(2¹) art.188, alin.(2¹) art.190 și alin.(2²) art.191 CP RM, este stabilit conținutul noțiunilor „bunuri de patrimoniu cultural”, „situri arheologice” și „zone cu potențial arheologic”. Se argumentează că infracțiunile prevăzute la art.199¹ CP RM pot fi comise cu intenție sau din imprudență. În vederea interpretării dispozițiilor art.199² CP RM, este identificat semantismul noțiunilor „săpături neautorizate”, „comori”, „lucrări de construcție”, „alte activități de intervenție asupra solului” și „certificat de descărcare de sarcină arheologică”. De asemenea, este stabilit criteriul de distincție între tănuirea sau păstrarea ilegală a bunurilor arheologice mobile (în sensul art.199³ CP RM) și sustragerea acelorși bunuri (în sensul alin.(2¹) art.186, alin.(2¹) art.187, alin.(2¹) art.188, alin.(2¹) art.190 și alin.(2²) art.191 CP RM). Se demonstrează că administratorul terenului, în care s-a făcut descoperirea arheologică întâmplătoare, și/sau reprezentantul responsabil al autorității administrației publice sunt cei care omit să anunțe la timp autoritățile publice cu privire la descoperirea întâmplătoare a bunurilor arheologice mobile (inclusiv a comorilor). Nu în ultimul rând, se relevă că, în toate cazurile, monumentele de for public posedă calitatea de monumente care fac parte din patrimoniul cultural în sensul lit.a) alin.(3) art.1 al Legii privind ocrotirea monumentelor. Utilizând în art.222 CP RM noțiunea „monument de for public”, legiuitorul a luat implicit în considerare faptul că un asemenea monument este un bun aparținând patrimoniului cultural național mobil. Cât privește monumentul funerar, și acesta poate cumula calitatea de monument care face parte din patrimoniul cultural în sensul lit.a) alin.(3) art.1 al Legii privind ocrotirea monumentelor. Totuși, utilizând în art.222 CP RM noțiunea „monument funerar”, legiuitorul nu a luat implicit în considerare faptul că acesta este un bun aparținând patrimoniului cultural național mobil. Drept urmare, profanarea prin distrugere sau deteriorare a unui monument de for public atrage răspunderea exclusiv în conformitate cu art.222 CP RM. Dacă, prin distrugere sau deteriorare, se profanează un monument, care, pe lângă faptul că este unul funerar, reprezintă un bun de patrimoniu cultural, cele săvârșite vor reprezenta concursul infracțiunilor prevăzute la art.199¹ și 222 CP RM.

Cuvinte-cheie: *patrimoniu cultural, situri arheologice, zone cu potențial arheologic, comori, monumente, bunuri arheologice mobile, bunuri culturale mobile clasate, sustragere, distrugere, deteriorare.*

THE PENAL PROTECTION OF THE CULTURAL PATRIMONY IN THE LIGHT OF THE RECENT AMENDMENTS OPERATED TO THE PENAL CODE BY LAW NO.75/2016

Within this study the subject to interpretation was the normative provisions worked in the Penal Code by Law No.75/2016. When interpreting par.(2¹) art.186, par.(2¹) art.187, par.(2¹) art.188, par.(2¹) art.190 and par.(2²) art.191 PC RM, we established the content of the concepts of „goods of cultural patrimony”, „archaeological sites” and „areas of archaeological potential”. It is argued then that the offences referred to at art.199¹ PC RM can be committed with intention or by negligence. While interpreting the provisions of art.199² PC RM, we also determined the semantics of the concepts of „unauthorized diggings”, „treasures”, „construction works”, „other techniques of intervention on the soil” and „archaeological discharge certificate”. Within the analysis process we also established the distinguishing criterion between the acts of concealing or illegal storage of movable archaeological goods (as mentioned in art.199³ PC RM) and the unlawful removal of the same goods (as mentioned at par.(2¹) art.186, par.(2¹) art.187, par.(2¹) art.188, par.(2¹) art.190 and par.(2²) art.191 PC RM). With this regard it is demonstrated that the managing authority of the area, where the incidental archaeological discovery has been made, and/or the delegated representative of the public administration authority, are the ones to hold accountable for omitting to timely notify the public authorities on the made incidental discovery of movable archaeological goods (including treasures). And not least important is, as presented in the article, that in all cases, under lett. a) par.(3) art.1 of the Law on protection of monuments, public monuments have the property of monuments part of the cultural patrimony. By applying in art.222 PC RM the concept of „public monuments”, the legislature has implicitly considered that such a monument is a good belonging to the movable national cultural patrimony. As with regard to the funeral monument, under lett.a) par.(3) art.1 of the Law on protection of monuments, it can encompass the property of monument part of the cultural patrimony as well. However, when applying in art.222 PC RM the concept of „funeral monument”, the legislature hasn't implicitly considered that such a monument is a good belonging to the national movable cultural patrimony. As a result, the desecration by means of destruction or damage of a public monument involves penal liability exclusively under art.222 PC RM. If by means of destruction or damage a monument is desecrated, which, besides being a funeral monument is also a good of cultural patrimony; the committed acts will form the sum of the offences provided by both art.199¹ and art.222 PC RM.

Keywords: *cultural patrimony, archaeological sites, areas of archaeological potential, treasures, monuments, movable archaeological goods, classified movable cultural goods, unlawful removal, destruction, damage.*

Prezentat la 21.05.2016

Publicat: iunie 2016